

سربند ۲۰۰ ساله زنان ایرانی منقرض شد

7 تیر 1402

«هَبَر» نوعی سربند است که زنان ایلامی به دور سر خود می‌بستند اما این پوشش دیگر مورد استفاده این زنان نیست و شاید زنان میانسال در مراسم‌هایی چون عروسی و عزا و یا زنان عشایرنشین «هَبَر» به سر ببندند.

«هَبَر» نوعی سربند است که زنان ایلامی به دور سر خود می‌بستند اما این پوشش دیگر مورد استفاده این زنان نیست و شاید زنان میانسال در مراسم‌هایی چون عروسی و عزا و یا زنان عشایرنشین «هَبَر» به سر ببندند.

کارشناس ثبت آثار ناملموس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان ایلام - درباره این نوع پوشش به ایسنا گفت: پوشاک زنان ایلامی در واقع معرف شخصیت، منزلت و جایگاه زن و حتی نشانگر سن و تا حدودی هویت قومی است. در گذشته نه‌چندان دور و در حال حاضر در برخی نقاط عشایری و روستایی دورافتاده، جنس مخمل لباس و آویزهای قروشی روی بالاپوش‌های زنان معمولاً نشانه ثروتمندی و همین‌طور تعلق به خانواده طبقه بالای جامعه، به‌ویژه از نظر اقتصادی بوده است. تعیین قدمت «هبر» در استان ایلام نیز به دلیل نبود منابع تاریخی در خصوص سده‌های خیلی دور به‌صورت دقیق امکان‌پذیر نیست، اما با تکیه بر برخی از منابع و اسناد تاریخی، قدمت آن به بیش از ۲۰۰ سال می‌رسد.

او با بیان این‌که برای حفظ و صیانت «هبر»، مهارت بافت آن در تاریخ آبان سال ۱۴۰۱ و به شماره ۲۷۰۰ در فهرست میراث ناملموس کشور ثبت شده است، اظهار کرد: نوعی سربند از جنس مخمل معمولاً به رنگ سیاه و سه‌گوش است که در گذشته چهارگوش هم استفاده می‌شده است. برای استفاده از «هبر» حتماً باید ابتدا روسری از جنس گلونی روی سر انداخته و بعد هبر را به دور سر ببندند. «هبر» از جنس مخمل نرم و درجه‌یک و اعلا باید باشد. نوع نامرغوب آن زود خراب می‌شود و چون بافت آن زحمت زیادی دارد، بهتر است از نوع درجه یک مخمل استفاده شود. ریشه‌ها هم بستگی به سلیقه اشخاصی که آن را می‌پوشند، کوتاه و یا بلند در نظر گرفته می‌شود. بافت ریشه‌ها به آموزشی تخصصی نیاز دارد، چون باید با ظرافت خاصی به شکل منظم و یکدست بافته شود. برای صیانت از این میراث باید مهارت بافت آن مستند و آموزش داده شود.

نظری همچنین گفت: زنان کُرد، موی خود را به‌صورت تابیده و پیچیده در اصطلاح کردی (چتر) یا (چتری) آویزان می‌کردند و بعد گلونی را به شکل روسری سه‌گوش روی سر انداخته و بعد هبر را دور سر می‌بندند. بستگی به جایگاه و زمان و موقعیت، گاهی از گلونی رنگارنگ و گاهی از گلونی یکدست مشکی استفاده می‌کردند. در مراسم‌های عروسی و در زمان عادی از گلونی رنگارنگ و در مراسمات ختم و عزا از گلونی یکدست مشکی زیر «هبر» استفاده می‌شده است.

ایسنا